

Funkcje rodziny

Rodzina.....

Rodzina jako jedyna grupa społeczna stwarza dziecku niepowtarzalne warunki rozwoju psychicznego, moralnego i społecznego, a także możliwość wyrównywania postaw emocjonalnych

S. Kozak

Rodzina jest przede wszystkim środowiskiem wychowawczym, które tworzy zarówno **oddziaływania zamierzone**, jak też **samorzutne**, o charakterze pozytywnym, prowadzące do rozwoju dziecka

J. Izdebska

Rodzina funkcjonalna - troszczy się o zaspokojenie podstawowych potrzeb wszystkich członków rodziny, a także przygotowuje dzieci, by potrafiły samodzielnie zadbać o siebie w przyszłości

Z. Tyszka określa **funkcje rodziny** jako „wyspecjalizowane oraz permanentne działania członków rodziny, wynikające z bardziej lub mniej uświadomionych sobie przez nich zadań, podejmowanych w ramach wyznaczonych przez obowiązujące normy i wzory(...)”

Z. Tyszka, 2001, s. 45.

Funkcje rodziny według S. Kawuli

- **biologiczno – opiekuńcza**
- **kulturalno – towarzyska**
- **ekonomiczna**
- **wychowawcza**

F. Adamski rozróżnia funkcje rodziny z dwóch perspektyw jako grupę i instytucję społeczną

➤ **funkcje instytucjonalne**

- prokreacyjna,
- ekonomiczna,
- opiekuńcza,
- socjalizacyjna,
- stratyfikacyjna

➤ **funkcje osobowe**

- małżeńska,
- rodzicielska,
- braterska

Funkcje rodziny w ujęciu Z. Tyszki

I. Funkcje biopsychiczne

- **funkcja prokreacyjna**
- **funkcja seksualna**

- **Funkcja prokreacyjna** oznacza zaspokajanie potrzeby małżonków w kwestii posiadania potomstwa, a równocześnie zaspokajanie reprodukcyjnych potrzeb społeczeństwa

- **Funkcja seksualna** – dawniej składowa funkcji prokreacyjnej, to zaspokajanie potrzeb seksualnych współmałżonków

II. Funkcje ekonomiczne

- funkcja materialno – ekonomiczna**
- funkcja opiekuńczo – zabezpieczająca**

- **Funkcja materialno-ekonomiczna** oznacza zaspokajanie potrzeb materialnych poszczególnych członków rodziny (i pośrednio – społeczeństwa)

- **Funkcja opiekuńczo-zabezpieczająca**
obejmuje działania związane z opieką nad dziećmi (zwłaszcza pielęgnacja najmłodszych) oraz osobami starszymi i chorymi (pomoc materialna i fizyczna)

III. Funkcje społeczno-wyznaczające

- **funkcja stratyfikacyjna**
- **funkcja legalizacyjno – kontrolna**

- **Funkcja stratyfikacyjna** (klasowa) związana jest z pochodzeniem z danej rodziny, które określa i do pewnego stopnia determinuje przyszłą pozycję społeczną dziecka; obecnie przynależność klasowa straciła jednak na znaczeniu

- **Funkcja legalizacyjno-kontrolna** oznacza wzajemną kontrolę członków rodziny oraz formalizację niektórych zachowań, regulację pewnych obowiązków i norm obowiązujących zarówno w rodzinie, jak i poza nią

IV. Funkcje socjopsychologiczne

- **funkcja socjalizacyjno – wychowawcza**
- **funkcja kulturalna**
- **funkcja religijna** (dotyczy rodzin osób wierzących),
- **funkcja rekreacyjno – towarzyska**
- **funkcja emocjonalno – ekspresyjna**

- **Funkcja socjalizacyjno-wychowawcza**
oznacza wprowadzenie dziecka w świat,
wpajanie mu systemu wartości i wzorów
zachowań obowiązujących w społeczeństwie,
a także przygotowanie go do pełnienia
w przyszłości różnych ról społecznych

- **Funkcja kulturalna** to zapoznawanie dziecka i przekazywanie mu dziedzictwa kulturowego, oraz właściwego korzystania z życia kulturowego- włączenie w kulturę

- **Funkcja rekreacyjno-towarzyska** obejmuje umiejętności zachowania się w towarzystwie, oraz różnorodne formy spędzania czasu wolnego

- **Funkcja emocjonalno-ekspresyjna** zawiera odpowiedź na najistotniejsze potrzeby emocjonalne członków rodziny (miłość, więzi, poczucie bezpieczeństwa) oraz potrzeby wyrażenia swej osobowości

- **Funkcje realizowane przez rodzinę zmieniają się stosownie do warunków społeczno-ekonomicznych, w których żyje rodzina**

- Realizacja funkcji w rodzinie zależy w największym stopniu od **postaw członków rodziny wobec zadań** które mają do spełnienia oraz które są dobrowolnie przez nich podejmowane

**Poprzez właściwe pełnienie swych funkcji
rodzina działa w interesie całego
społeczeństwa.....**

H. Cudak, 1995, s. 53.

Literatura

- Adamski F., *Rodzina: wymiar społeczno-kulturowy*, Kraków 2002
- Cudak H., *Znaczenie rodziny w rozwoju i wychowaniu małego dziecka*, Warszawa 1999
- Cudak H., *Szkice badań nad rodziną*, Kielce 1995
- Dąbrowski Z., *Pedagogika opiekuńcza w zarysie, t. I,* Olsztyn 1994.
- Kawula S., Brągiel J., Janke A.W., *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, Toruń 2007
- Kawula S., *Kształty rodziny współczesnej. Szkice familologiczne*, Toruń 2006
- Tyszka Z., *Rodzina we współczesnym świecie*, Poznań 2003
- Tyszka Z., *System metodologiczny wieloaspektowej integracji analizy życia rodzinnego*, Poznań 2001

Dziękuję za uwagę

J. Matejek